

USPAVANA SVIJEST U CRKVI¹

»Ovo i nije na kraju krajeva samo moj osobni problem, već problem moje Crkve, ali me usprkos tomu izjeda«, počinje mlada socijalna radnica i nastavlja: »Dvije godine sam radila u Caritasovom Savjetovalištu za trudnice² u našem gradu, a onda sam zatražila premještaj i sad radim s djecom u župi. Imam mnogo problema u poslu. Muči me nesanica, teško zaspim, a se nakon strašnih snova budim u znoju. Sadašnju dužnost obavljam površno. U mislima sam još uvijek u Savjetovalištu za trudnice. Neprestano mi dolaze pred oči mnoge zabrinute žene i razgovori s njima — i svaki put se pitam, nisam li mogla kakvom prikladnijom formulacijom, bolje izabranim razlozima, barem koju od njih odvratiti od pobačaja.«

»Većina njih su se tako i tako odlučile za pobačaj, je li?«, pitam je ja. »Tako je«, odvrća ona tumorno. A onda je prokuljalo iz nje: »Ah, svi ti basnoslovni brojevi podaci o našem navodno uspješnom radu — to je samo na papiru! Žene dolaze jer moraju doći ako žele pobaciti legalno i preko bolesničkog osiguranja! Većina njih i ne želi savjetovanje, one žele cedulju sa štambiljem. A mnoge katolkinje dolaze baš u Caritas jer se nadaju da će tamo naći barem neku ljudsku sućut za svoju žalosnu odluku, a ne šok još jednog ozbiljnog razgovora i razmatranja svih onih briga koje su ih spopale otkako su otkrile da su trudne. Odluka je već donijeta — često u dogovoru ili čak na pristanak djetetova oca ili drugih bliskih osoba. I sad dolazim ja sa svojim argumentima o odgovornosti prema nerođenom djetetu, pokušajima ohrabrenja, obećanjima da ćemo pomoći,

1 Tekst je izašao u časopisu *Theologisches*, 22 (1992) 24–25, a prijevod i komentar načinio je K. Veselić, Hagen.

2 Radi se o savjetovalištu kojemu je osnovna svrha povesti informativni razgovor s trudnicom koja želi izvršiti pobačaj. Mogućnosti utjecaja socijalnog radnika na odluku trudnice da izvrši pobačaj, po njemačkom zakonu, su vrlo ograničene: njoj se nudi moralna i materijalna pomoć, ali savjetovanje ne smije kod nje izazvati »osjećaj krivnje«, njezina se odluka da izvrši pobačaj »mora respektirati i akceptirati«. Na kraju, bez obzira na ishod savjetovanja, Savjetovalište joj je dužno izdati potvrdu o obavljenom savjetovanju, na temelju koje liječnik zakonski i o trošku bolesničkog osiguranja smije izvršiti pobačaj. Bez takve potvrde pobačaj je protuzakonit. Savjetovalište može biti u organizaciji Katoličke crkve ili koje druge vjerske ili svjetovne organizacije, te za taj posao dobiva financijsku potporu od države, ako se pridržava prije spomenutih zakonskih smjernica. Na taj su način ta savjetovališta postala nezaobilazna stanica u industriji pobačaja. U 1994. g. je nadbiskup Dyba iz Fulde, kao jedini među njemačkim katoličkim biskupima, izuzeo je svoja savjetovališta iz tog sustava te, pod cijenom gubitka državne potpore, uveo savjetovanje po načelima crkvenog nauka. Ženama se nudi pomoć kao i prije, ali nema cedulja sa štambiljem. Rezultati su ohrabrujući, broj savjetovanja je čak porastao, pa ipak je Dyba u tomu ostao osamljen (primjedba predviđatelja).

nastojanjima da pobudim ljubav prema djetetu koje u sebi nose. Pa tolike suze! A i onda kad se čini da su moji pokušaji urodili plodom, žena, naravno, zatraži i dobije cedulju, da je bila na savjetovanju. Kako često sam doživjela, da je takav moj 'uspjeh' završio na stolu za abortus!«

»Ne, to nisam mogla izdržati! Savjest mi je sve glasnije govorila: htjela ti to ili ne, ti praktično sudjeluješ u toj strašnoj 'raboti'. Sa svakim štambiljem tvoje su ruke sve više poprskane krvlju nevine djece. Otišla sam na ispovijed i župnik mi je dao odrješenje. Ali što mi je to pomoglo, kad se idućeg tjedna stvar opet nastavila! To odrješenje od grijeha povezano je s Kristovom riječi: 'Idi i ne griješi više!' To mi je neprestano bubnjalo u ušima.

I tako sam morala napustiti svoj posao. U prvi čas bilo je to veliko olakšanje, sve dok mi nije došla pomisao: Što ti vrijedi što si spasila svoju kožu kad stotine Caritasovih savjetovališta pri punoj svijesti ostaju sukrivci pri pobačaju? Kako li se to kosi s izjavama Svetog oca, koliko mi njemački katolici svojim sudjelovanjem u toj nepravednoj državnoj politici izdajemo svoju vjeru i poslušnost Svetom ocu?

Kao što rekoh — bila sam nemirna i nisam znala kako da se ponašam. Ta, rekoše mi, radi se o odluci Njemačke biskupske konferencije. A onda je u meni uskipjelo: Znade li ta Konferencije u što ona uvaljuje nas, katoličke socijalne radnike? Kako ćemo jednom doći pred lice Višnjeg Suda? 'Debelo' griješiti iz dana u dan i svaki se tjedan ispovijedati? Raspitala sam se među svojim kolegicama. Većina njih spašava se jednostavno tako što na to ne misli. I što više tako postupaju, to manje idu na ispovijed, sve ih više obuzimlje *tupa* i *teška* ravnodušnost. Pitala sam se: to su tolike žene, koje pobacuju svoju djecu pa će se možda jednom pokajati i svoj grijeh ispovijediti, ali tu su i stotine žena socijalnih radnica u službi Crkve: kako Biskupska konferencija može svjesno baciti te žene u ralje Sotone? A to su najčešće žene, koje su izabrale plemenito zvanje kao odgovor na poziv svoje duboke vjere!«

»Možete li mi pokazati izlaz iz te situacije?«, pita me mlada žena uporno me gledajući. »Ne«, odgovaram ja, »ne vidim nikakvog izlaza, osim da Vas zamolim da Vaš problem objavim, ne bi li tako potaknula raspravu o tom pitanju u Crkvi. Posve se slažem s Vama, da je ta Vaša služba u tim uvjetima nemoguća. To, dakako, ne znači da je naš Caritas nepotreban. Ne, nego, naprotiv, samo treba njegovu funkciju intenzivirati. Ženama, koje su u materijalnom ili obiteljskom 'škripcu', treba pomoći duhovno i materijalno, treba im pružiti zaštitu, posebno kad je riječ o izvanbračnoj djeci. Tu treba usmjeriti velike svote novca, koje pritječu Caritasu. Tako ćemo, umjesto savjetovališta koje daju 'zeleno svjetlo' za pobačaj, imati stanice za pomoć majkama u potrebi.«

Osobno pak smatram — i tu se s Vama potpuno slažem — da njemački katolici ne bi dulje smjeli ostati u opoziciji prema jasnom učenju Svetog oca i da bi morali smoći snage i hrabrosti da više ne surađuju s državom koja ozakonjuje tako tešku nepravdu, kao što je ubijanje nerođene djece. Ta, mi stariji još se dobro sjećamo prakse eutanazije iz doba nacizma.³ Čim se Sotona ušulja među nas, prvo mu je da nam ubrizga injekciju kojom će *uspavati* našu savjest. Kad tako otupimo, lako će provesti duševno razaranje do kraja. Pred njemačkim katolicizmom stoji teška i odgovorna odluka, svako oklijevanje moglo bi biti kobno.

Christa Meves

3 I ovdje se slutnja Christe Meves pokazala, na žalost, proročanskom: nedavno je Nizozemska, kao prva zemlja u Europi, zakonski dopustila eutanaziju teških bolesnika (primjedba prevoditelja).